

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಯಾಮಗಳು

ಡಾ. ಕುಮಾರ ಹೆಚ್

ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಮಹಾರಾಜ ಮದಕರಿ ನಾಯಕ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ.

Abstract:

ಜಗತ್ತಿನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಇರುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಮಾಧ್ಯಮವೆಂದರೆ ಭಾಷೆ. ಭಾಷೆಯೊಂದು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮ. ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾವಾನುಭವಗಳನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತಿಳಿಸುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಇದು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೆಯಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇದ್ದು ಅದು ಹತ್ತು - ಹಲವಾರು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮದನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು, ಬಿತ್ತಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ಹಾಗೂ 2500 ವರ್ಷಗಳ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಯು ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತನ್ನೊಡಲಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ. ಇದು ಯಾವ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತನವನ್ನು ಸಹೃದಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶ ಈ ಲೇಖನದ್ದಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಹಲವಾರು ಕವಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ.

Keywords: ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಾಗಿ ಓದಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಾಗ ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಅಲೋಚನೆಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಿಡಿ-ಬಿಡಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಾಗ ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಯ ಅಲೋಚನೆಗಳು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಾಗಿಯೇ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. 'ಭಾಷೆ' 'ಸಾಹಿತ್ಯ' ಮತ್ತು 'ಸಂಸ್ಕೃತಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಆಕಾರಗಳಾಗಿವೆ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳು ಇದ್ದೆ ಇರುತ್ತವೆ.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಹುಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಿಲ್ಲುವುದು ಭಾಷೆ ನಂತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ನಂತರ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಒಂದೇ ತರದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವೈದೇಹಿ, ಹೆಚ್.ನಾಗವೇಣಿ, ಡಾ.ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತರು ಬರೆದಂತಹ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡಿನ

Please cite this article as: ಕುಮಾರ ಹೆಚ್. (2023). ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಆಯಾಮಗಳು. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ವೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2(1), 48-52.

ಚಿತ್ರಣಗಳು, ನದಿ, ಹಳ್ಳ-ಕೊಳ್ಳ ಸಮುದ್ರ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಬಂದರು, ಮಳೆ, ಕಾಡು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವುಗಳ ವಸ್ತು ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರದೇ ಆದ ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ, ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರ ಮುಂತಾದವರು ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅವರದೇ ಆದ ವಿಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ, ಡಾ.ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿಯವರಂತಹ ಕವಿಗಳು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಭಾಷಾ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ವೈದೇಹಿಯವರ “ಹಕ್ಕು” ಕಥೆಯ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಾಡುವ ಭಾಷೆ ಹೇಗೆ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಕಥನಾತ್ಮಕ ಶೈಲಿಯು ಕೂಡ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದದ್ದು. ಡಾ. ವೀಣಾ ಶಾಂತೇಶ್ವರವರ ಕಥೆ ಹಾಗೂ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬರೆಹ ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕವಾದದ್ದು, ಅವರು ಬಳಸುವ - ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಿಂದಿ, ಮರಾಠಿ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ನಾಣ್ಯಡಿಗಳ ಜೋಡಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇತ್ತ ಹೈದರಾಬಾದ್-ಕರ್ನಾಟಕದ ಬರಹಗಾರರು, ಕಥೆಗಾರರನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ ಡಾ.ಅಮರೇಶ್ವರ ನುಗಡೋಣಿ, ಡಾ. ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ, ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶ ಮುಂತಾದವರು. ಈ ಕವಿಗಳ ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿದರೆ/ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇವರ ಬರಹ ಅತ್ಯಂತ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟ, ಅಲ್ಲದೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವಂತವುಗಳು. ಅಮರೇಶ ನುಗಡೋಣಿಯವರ “ಗೌರಿಯರು”

ಕಾದಂಬರಿ, ಮೊಗ್ಗಿ ಗಣೇಶರವರ “ಬುಗುರಿ” ಕಥಾ ಸಂಕಲನ, ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣರವರ “ಅವ್ವ” ಕಥಾ ಸಂಕಲನ ಇವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಡತನ, ಅನಕ್ಷರತೆ, ಬರಗಾಲ, ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ನವನಾಗರಿಕತೆಗಿಂತ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳು ಗೋಚರವಾಗುತ್ತವೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಗಾಡೆ ಮಾತುಗಳು ಬಳಸಿ, ಸಂಭಾಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಚ ರಸಾತ್ಮಕತೆ, ನೇರನುಡಿ ಅಧಮ್ಯವಾದ ಪ್ರೀತಿ, ವಾತ್ಸಲ್ಯಗಳು ಸಹಜವೆನಿಸುವ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಸಮಾಗಮಗಳು ಹೀಗೆ ಹತ್ತಾರು ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿಡಲು ಹಾಗೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಇರುವ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅರಗಿಸಿಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮ ಭವಣೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರದ ರೂಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾಜದ ಬಹುಮುಖಿ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಓದುಗರ ಎದುರಿಗೆ ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ತೆರೆದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಗತಿಬಿಂಭವೂ ಆಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೂ ಆಗಬಹುದು.

ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದ ಅವರ ರಚನೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪಾಗುತ್ತವೆ.

**“ಎಲ್ಲೋ ಹುಡುಕಿದೆ ಇಲ್ಲದ ದೇವರ,
ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣುಗಳ ಗುಡಿಯೊಳಗೆ,
ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರೀತಿ ಸ್ನೇಹಗಳ
ಗುರುತಿಸದಾದನು ನಮ್ಮೊಳಗೆ”**

ಇವರು ಹೇಳಿದ ಈ ಮಾತು ಅಕ್ಷರಶಃ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದರೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಪಡೆಯದೇ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಣದಿರುವ ಪ್ರೀತಿ ಹುಡುಕಲು ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಕುಲುಮೆಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಕುಲುಮೆಗೆ ಬಂದ ಕಬ್ಬಿಣ

ಬಾಗಲೇ ಬೇಕು. ಅದೊಂದು ಆಕಾರ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ತನಕ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಇದು ಸರ್ವಕಾಲಿಕ ಸತ್ಯ. ಈ ಜೀವ ಬಂದವರು ಹಾಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು. ಕೂಡ ಸಮಾಜವೆಂಬ ಮನೆಗೆ ಕುಲುಮೆ ಬಂದ ಬಹಳ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಅಸ್ತವಾಗಿ ಹೊರಡುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಅತಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಸ್ತವಾಗುತ್ತಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಬಡಿಸಿಕೊಂಡವರು ಬೇಗನೆ ಉರುಳುತ್ತಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಅಸ್ತವನ್ನು ತಿದ್ದಿತ್ತೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಮನುಷ್ಯ ಜಗತ್ತೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾವನೆಗಳ ಸಾಗರ ಈ ಸಾಗರವನ್ನು ಈಜುವುದು ಬಲು ಕಷ್ಟ ಆದರೆ ಭಾವನಾ ಲೋಕಕ್ಕೊಂದು ಅಕ್ಷರ ರೂಪುಕೊಟ್ಟು ಸಮಾಜವನ್ನು ತಿದ್ದುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ.

ಪ್ರಾಚೀನ, ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಈ ಮೂರು ಕಾಲದ ಕವಿಗಳು ಬರೆಯದಿದ್ದರೆ, ಇಂದಿನ ಜಗತ್ತು ಕತ್ತಲಮಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಪಂಪ ಕವಿಯು ತನ್ನ ಆದಿ ಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಭರತ ಬಾಹುಬಲಿಯರ ಕಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತಿಳಿದ ಸಾವಿರಾರು ಸಹೃದಯ ಸಮಾಜ ಅಣ್ಣ-ತಮ್ಮಂದಿರ ನಡುವಿನ ಸಾಮ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತು ಬಾಳಲು ಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. 12ನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಸವಾದಿ ಪ್ರಮಥರು ರಚಿಸಿದಂತಹ ವಚನಗಳು ಇಡೀ ದೇಶವನ್ನೇ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ.

**“ಕಳಬೇಡ ಕೊಲಬೇಡ ಹುಸಿಯ ನುಡಿಯಲು ಬೇಡ
ಮುನಿಯ ಬೇಡ, ಅನ್ಯರಿಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಪಡಬೇಡ
ತನ್ನ ಬಣ್ಣಿಸಬೇಡ, ಇದಿರ ಹಳಿಯಲುಬೇಡ
ಇದೇ ಅಂತರಂಗ ಶುದ್ಧಿ! ಇದೇ ಬಹಿರಂಗ ಶುದ್ಧಿ
ಇದೇ ನಮ್ಮ ಕೂಡಲ ಸಂಗಮದೇವರನೊಲಿಸುವ
ಪರಿ” – ಬಸವಣ್ಣ**

ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೆಲಸ ಸಮಾಜವನ್ನು ತಿದ್ದಿತ್ತೀಡಿ ಸರಿದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಬುದ್ಧನ ಪಂಚಶೀಲ ತತ್ವಗಳನ್ನು

ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡವನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸರಿದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ಸಮಾಜವನ್ನು ಸರಿದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲ. ಬುದ್ಧ – ಬಸವಣ್ಣರಂತಹ ದಾರ್ಶನಿಕರ ತತ್ವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯದ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಪಾವನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬಂತೆ ಈ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿರುವ ಈ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಚನವೇ ಸಾಕೇನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತರಂಗ – ಬಹಿರಂಗಗಳೆರಡೂ ಶುದ್ಧಿಯಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಶುದ್ಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಅಂತರಂಗದ ತೊಳಲಾಟಗಳು ನಿಂತರೆ ಬಹುಶಃ ಜೀವನವು ಸುಖಕರವಾಗಬಹುದು ಅಂತರಂಗದ ಶುದ್ಧಿ, ಮುಂದೆ ಬಹಿರಂಗದ ಶುದ್ಧಿಯು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆ ಮಾತ್ರ.

ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೆರಡರ ನಡುವೆ ಅಪ್ಪುಗೆಯು ತುಂಬಾ ವಿರಳ. ಒಂದು ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೊಂದು ಶುದ್ಧಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾದದ್ದು, ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತರಂಗ ಬಹಿರಂಗಗಳೆರಡು ಶುದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ದಿನ ಬದುಕಲಾರವು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಲೆಮರೆಯ ಕಾಯಿಯಂತಿರುತ್ತಾನೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಯಾಮಗಳು

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಲೌಕಿಕ ಆಯಾಮ ಮತ್ತೊಂದು ಅಲೌಕಿಕ ಆಯಾಮದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಣುವುದು ಒಂದಾದರೆ ಕಾಣದೇ ಇರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು, ಯಾವುದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಾಣದೇ ಇರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ಸತ್ಯ, ನ್ಯಾಯ, ನೀತಿ, ಧರ್ಮ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ, ಬದ್ಧತೆ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಅಲೌಕಿಕವಾದವುಗಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ವೀರಬಾಹುವಿನ ಆಳುಗಾರನಾಗಿ ಸ್ಮಶಾನ ಕಾಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡಿತಿಯಾದ ಚಂದ್ರಮತಿಯು ತನ್ನ ಸತ್ತ

ಮಗನ ಶವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಾಗ, ಇವಳು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ (ಲೌಕಿಕ) ಇವನು ನನ್ನ ಮಗ ಲೋಹಿತಾಶ್ವ ಎಂಬ ಪರಿಭಾವನೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಸತ್ಯದ ಬದ್ಧತೆಗೆ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಹೆಸರಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಮತಿಯು ಕೂಡ, ಇವರು ನನ್ನ ಪತಿದೇವ ಎನ್ನುವ ಯಾವ ಅಭಿಲಾಷೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ತಾನು ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ, ಅದು ಬರಹಗಾರರ ಚಾಣಕ್ಯತೆಯು ಆಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ರಸಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಬರಬಹುದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಾಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿರಬಹುದು. ಮುಂದುವರೆದು ಕನಕದಾಸರು “ರಾಮಧಾನ್ಯಚರಿತೆ”ಯಲ್ಲಿ ರಾಘವನಿಂದ ಹೊರಹಾಕಿದ ಸತ್ಯ ಇಡೀ ಮಾನವ ಕುಲಕ್ಕೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವಂತಾದ್ದು.

ಕುವೆಂಪುರವರು ತಮ್ಮ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಂದ್ರೆ ತನ್ನ ಕಾವ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಿಯ ಸೊಗಡನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರಂತರು ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಜಮಿನ್ದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕುವೆಂಪುರವರ ಜಲಗಾರ, ಬೇಂದ್ರೆಯವರ ಜೋಗಿ, ಕಾರಂತರ ಜೋಮ ಇವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಲಾಗದವರು ಜೊತೆಗೆ ಮರೆಯಾಗದವರು, ಜಲಗಾರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ವೈದಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಮಾತನಾಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ನಯವಾಗಿಯೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದನ್ನು ಅತೀ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

**“ಶಿವಗುಡಿಯ ಶಿವನು ಜೋಯಿಷರ ಶಿವನಂತೆ
ನನ್ನ ಶಿವನು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿಹನು ನನ್ನ ಶಿವ
ಕೊಳೆತ ಕಸದೊಳಗಿಹನು, ಕರ್ಪೂರದೊಳಿಲ್ಲ;
ಮಂಗಳಾರತಿಯೊಳಿಲ್ಲ! ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿಲ್ಲ
ಯಾವಡಿಯೊಳಾನಿಹನೊ ಅವನಲ್ಲಿಯೇ ಇಹನು;
ನನ್ನೆದೆಯೇ ದೇಗುಲ, ನನ್ನೊಲೈಯದೆ ಪೂಜೆ”**

—ಕುವೆಂಪು

ಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ದೇವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ, ಆಲಯದೊಳಿಲ್ಲದ ದೇವರನ್ನು ದೇವರೆಂದು ಪರಿಭಾವಿಸಿ ವೈದಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಸೆಟೆದು ನಿಲ್ಲುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಗಾಳಿ, ನಾನು ಎಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇನೆಯೋ ದೇವರು ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದು ಜಲಗಾರನ ಅತ್ಯಂತಿಕವಾದ ಅಭಿಲಾಷೆ. ದೇವರು ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿ ಇಡೀ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಜೀವಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ದೇವರು ಎಂದು ಪೂಜಿಸುವ ಜಲಗಾರ ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇಂದ್ರೆಯ ಜೋಗಿ, ಕಾರಂತರ ಚನಿಯ ಹಿಂದೂ ಸಂಸ್ಕಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಮತಾಂತರ ಹೊಂದಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜೀವನ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವ ಪಾತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಕೇವಲ ಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗದೇ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆ ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತ್ರೆ ಹಬ್ಬ ಹರಿದಿನಗಳು, ಮದುವೆ, ನಾಮಕರಣ, ಸೀಮಂತ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಇಂದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ, ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ದಿಕ್ಕನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅಜ್ಜಿ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳು, ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಥೆ, ಸೋಬಾನೆ ಪದಗಳು, ಬೀಸುವ-ಕುಟ್ಟುವ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಹಿಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಜ್ಜಿಯ ಸೊಂಟದಲ್ಲಿ ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ ಚೀಲ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಪದರುಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಎಲೆ-ಅಡಿಕೆ, ಸುಣ್ಣದ ಡಬ್ಬಿ, ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಿಪುಡಿ/ಹೊಗೆಸೊಪ್ಪು, ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ಅದು

ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡು ಪರಸು ಅಥವಾ ವ್ಯಾನಿಟಿಬ್ಯಾನ್ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ ಕಲಿತ ಜನ ಮುಂದೆ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆ ಕಲಿಯಲು ಪಯತ್ನಿಸಬೇಕು ನಿಜ ಆದರೆ ತಮ್ಮ-ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದೆಂಬುದು ನನ್ನ ವಾದ, ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು ಆದರೆ ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನು ಮರೆಯುವಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ತಪ್ಪು, ಹಳ್ಳಿಗರು ಕುರಿ, ಮೇಕೆ, ದನ ಕಾಯುವಾಗ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಕೂತು ಕೊಳಲು ಹಿಡಿದು ಅಂದಿನ ಜಾನಪದ ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಭಾವಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯ ಪದಗಳನ್ನು ನುಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅವನ ಕೊಳಲ ನಾದಕ್ಕೆ ಕುರಿ-ಮೇಕೆ, ದನಗಳು ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬಾ ಮೇಯ್ದು ಹಾಗೆ ನೆರಳಲ್ಲಿ ಮಲಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಈ ದೃಶ್ಯಗಳು ಇಂದು ನಮಗೆ ಕಾಣ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಮಾನವ ಜೀವನವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಯುವಕರು ನಮ್ಮ ಪೂರ್ವಿಕರು ನಡೆದು ಬಂದ ದಾರಿಯನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿ ಅವರ ಜೀವನವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಬದಲಾವಣೆ ಜಗದ ನಿಯಮ ನಿಜ ಆದರೆ ಬದಲಾವಣೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಹೊಂದುವಂತಿರಬೇಕು. ಬದಲಾವಣೆಯ ಭರಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರ ಗುಲಾಮರಾಗುವುದು ಬೇಡ, ಅವರ ದಾಸ್ಯತ್ವದಲ್ಲಿ ಬದುಕುವುದು ಬೇಡ, ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇರುವಷ್ಟು ದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಏನಾದರೊಂದು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿರಬೇಕು, ಬರುವಾಗ ಎನೂ ತರಲಿಲ್ಲ, ಹೋಗುವಾಗಲೂ ಏನೂ ಹೊಯ್ಯುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಗೋದೊಳಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡಿ ಹೋದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಸಾ.ರಾ. (2007). ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ. ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ಅನ್ನದಾನೇಶ್ (ಸಂ.) ವಿಚಾರ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ.
- ಗೀತಾ ನಾಗಭೂಷಣ್. (2010). ಜ್ವಲಂತ (ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು). ವಿದ್ಯಾನಿಧಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಕುವೆಂಪು, ಸಮಗ್ರ ಕಾವ್ಯ ಸಂಪುಟ 1-2 (2000). ಪ್ರಸಾರಾಂಗ ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ.
- ನಾರಾಯಣ ಪಿ.ವಿ. (2018). ಬಸವಣ್ಣನ ವಚನಗಳು. ಅಂಕಿತ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ನಿಂಗಣ್ಣ, ಬಿ. ಸಿ. (2008). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕೋಶ. ಶ್ರೀಸಿದ್ದಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಪ್ರಕಾಶನ.